

HERNÁDI ZOLTÁN

NŐGYÓGYÁSZATI ONKOLÓGIA

TARTALOM

ELŐSZÓ	9
1. NŐGYÓGYÁSZATI RÁKSZŰRÉS	15
1.1. A nőgyógyászati rákszűrés rendszerének tervezése és felépítése	15
1.2. A lakossági egészségkultúra és a pszichológiai tényezők szerepe, egészségnevelés	17
1.3. Kommunikáció a szűrés szolgáltatói és a szűrt populáció között	19
1.4. A szűrés hatása a célbetegségekre	20
1.5. A szűrés minőségi mutatói	24
2. AZ ALSÓ GENITALIS TRAKTUS PRAEINVASIV MEGBETEGEDÉSEI	30
2.1. Vulvaris intraepithelialis neoplasia (VIN)	31
2.2. Vaginalis intraepithelialis neoplasia (VAIN)	35
2.3. Cervicalis intraepithelialis neoplasia (CIN)	35
3. CARCINOMA VULVAE	54
3.1. Epidemiológia és szövettani típus	55
3.2. A vulvarák terjedésének útjai	56
3.3. Klinikai tünetek és diagnosztika, stádium-besorolás	56
3.4. Műtéti, sugár- és gyógyszeres terápia	58
3.4.1. Műtéti típusok	58
3.4.2. Sugárterápia és gyógyszeres kezelés	63
3.5. A terápia befejezését követő kontrollvizsgálatok, a recidíva kezelése	64
4. CARCINOMA VAGINAE	66
4.1. Epidemiológia, szövettani típus szerinti megoszlás	66
4.2. A daganat propagációja – metastasis-képzés	67
4.3. Klinikai tünetek, diagnózis és stádium-besorolás	67
4.4. Műtéti, sugár- és gyógyszeres terápia	69
4.5. A recidívák terápiája	73
5. CARCINOMA CERVICIS UTERI	74
5.1. Epidemiológia, prediszpozíciós tényezők	74
5.2. Szövettani típus	75
5.3. A lokoregionális propagáció és a metastasis-képzés útjai	76
5.4. Tünettan és diagnosztika	79
5.5. Stádium-besorolás, sebészeti-patológiai staging	80
5.5.1. Non-invasiv staging klinikai vizsgálattal és képalkotó módszerekkel	80
5.5.2. Invasiv sebészeti-patológiai staging	83
5.6. Sebészeti, sugár- és gyógyszeres terápia	85
5.6.1. A korai stádiumú méhnyakrák fertilitást megőrző és tradicionális kezelése	85
5.6.2. Az Ib-IIa stádiumú méhnyakrák multimodális terápiája	87
5.6.3. Multimodális terápia a IIb, III és IV stádiumokban	93
5.6.4. Neoadjuváns kemoterápia	97

5.6.5. Palliatív kezelés	97
5.7. A méhnyakrák propagációja kapcsán jelentkező szövődmények	98
5.7.1. Ureter-obstrukció	98
5.7.2. Hüvelyi vérzés	99
5.7.3. Fistula kialakulása	99
5.8. Az onkoterápiát követő kontrollvizsgálatok	100
5.9. A recidív méhnyakrák	101
5.9.1. A recidívák diagnosztikája – „re-staging”	101
5.9.2. A centrális recidívák sebészeti kezelése	103
5.9.3. A medencefali recidívák kezelése: LEER/CORT technika	105
5.9.4. A kismedencei recidívák sugárkezelése	107
5.9.5. A recidív méhnyakrák gyógyszeres kezelése	110
6. A PETEFÉSZEK ÉS A PETEVEZETÉK HÁMEREDETŰ ROSSZINDULATÚ DAGANATAI	114
6.1. Epidemiológia, predispozíciós tényezők, familiáris petefészekrák	114
6.2. A petefészekrák korai felismerésének lehetőségei	116
6.3. Szövettani típus	118
6.4. A daganatterjedés útjai	119
6.5. Tünetek és diagnosztika	119
6.6. Stádium-besorolás és prognosztikai faktorok	126
6.7. A korai stádiumban felismert petefészekrák terápiája	130
6.8. Az előrehaladott stádiumok kezelése	133
6.8.1. Sebészeti tumorredukció	133
6.8.2. Kemoterápia és sugárkezelés	137
6.8.3. A kezelés mellékhatásai, szupportív kezelés	141
6.8.4. Second-look műtétek (SLO)	142
6.9. A petefészekrák recidívájának felismerése és kezelése	143
6.10. A terápia fejlődésének várható irányai	148
7. A PETEFÉSZEK CSÍRASEJT-EREDETŰ DAGANATAI	153
7.1. Epidemiológia, szövettani típus	153
7.2. Tünetek és diagnosztika	154
7.3. Első vonalbeli terápia	155
7.4. A daganat-recidívák kezelése	157
8. A PETEFÉSZEK IVARLÉC STROMA-EREDETŰ MALIGNUS DAGANATAI	158
8.1. Szövettani klasszifikáció	158
8.2. Tünettan	159
8.3. Hisztológiai jellemzők és azok prognosztikai jelentősége	160
8.4. Sebészeti kezelés	161
8.5. Kemo- és radioterápia	162
9. MÉHTESTRÁK	163
9.1. Epidemiológia és kockázati tényezők	163
9.2. Hisztológia	164
9.3. Tünettan és diagnosztika	164
9.4. A méhtestrák terápiai lehetőségei	168
9.4.1. Sebészeti kezelés	168
9.4.2. A sugárterápia szerepe az endometrium-carcinoma kezelésében	173

9.4.3. Az endometrium-carcinoma gyógyszeres kezelése	177
9.4.4. Endokrin terápia	178
9.5. A recidívák terápiája	179
9.6. Betegkövetés, kontrollvizsgálatok	180
9.7. A terápia fejlesztésének lehetőségei	180
10. AZ ALSÓ GENITALIS TRAKTUS ÉS AZ UTERUS KÖTŐSZÖVETI ROSSZINDULATÚ DAGANATAI	183
10.1. Hüvelyfali botryoid sarcoma (embrionális carcinoma)	183
10.2. Sarcoma cervicis uteri	184
10.3. A méhtest kötőszöveti eredetű daganatai	185
10.3.1. Leiomyosarcoma corporis uteri	186
10.3.2. Endometrialis stroma-sarcoma	187
10.3.3. Kevert endometrialis sarcoma és egyéb uterinalis sarcoma-típusok	187
11. EMLŐRÁK	190
11.1. Epidemiológia	190
11.2. A BRCA1 és BRCA2 vizsgálatok helye a klinikumban	190
11.3. Az emlő anatómiai és szövettani struktúrája	191
11.4. Az emlő daganatainak szövettani osztályozása	193
11.5. Klinikai tünetek, diagnosztika	194
11.5.1. Fizikális vizsgálat és képalkotó eljárások	194
11.5.2. Vékonytű-aspiráció, core-biopszia és lumpectomia	199
11.6. Stádium-besorolás	202
11.7. Az emlőrák terápiája	203
11.7.1. Sebészeti kezelés	203
11.7.2. Emlőrekonstrukció	207
11.7.3. A sugárkezelés főbb szempontjai	207
11.7.4. A kemoterápia alapelvei és gyakorlata	209
11.7.5. Az emlőrák hormonkezelése	211
11.7.6. Az emlő in situ carcinomájának terápiája	215
11.7.7. Az I és II stádiumú emlőrák terápiája	216
11.7.8. A III-IV stádiumú és a recidív emlőrák terápiája	218
11.8. Kemoprevenció	222
11.9. Jövőbeli terápiás lehetőségek	223
12. GESTATIÓS TROPHOBLAST-TUMOROK	225
12.1. Epidemiológia	225
12.2. Szövettani típus és klinikai jellemzők	225
12.3. A hydatidiform mola kezelése	227
12.4. Malignus gestatiós trophoblast-daganatok	229
12.5. A nem metasztatikus malignus GTD kezelése	233
12.6. A metasztatikus GTD terápiája	233
13. COLORECTALIS CARCINOMA	238
13.1. Epidemiológia – genetikai prediszpozíció	238
13.2. A CRC rákmegelőző állapotai	241
13.3. Szövettani típus	242
13.4. Klinikai tünetek	242
13.5. Szűrés és diagnosztika, stádium-besorolás	243

13.6. A colorectalis daganatok terápiája	245
13.6.1. A coloncarcinoma multimodális terápiája	245
13.6.2. A rectumcarcinoma terápiájának alapvonalai	247
14. A VITÁLIS SZERVEK MŰKÖDÉSI ZAVARAI ONKOLÓGIAI MEGBETEGEDÉSEKBE	251
14.1. A légzési rendszer akut és krónikus elégtelensége	252
14.2. A veseműködés akut elégtelensége	253
14.3. Májelégtelenség	255
14.4. Több életfontos szerv működésének egyidejű elégtelensége	256
15. SZUPPORTÍV KEZELÉS	257
15.1. Fájdalomcsillapítás	257
15.1.1. A fájdalom gyógyszeres kezelése	258
15.1.2. Opioid hatású gyógyszerek és mellékhatásaik	264
15.2. A myelosuppressio terápiája	265
15.3. Antiemetikus terápia	269
15.4. A neutropeniás láz terápiája	270
15.5. Folyadék- és elektrolitpótlás	272
15.6. A shock diagnosztikája és terápiája	274
16. A GYÓGYSZERES TERÁPIA SZEREPE A NŐGYÓGYÁSZATI DAGANATOK KEZELÉSÉBEN	280
16.1. A kemoterápia alapelvei és biztonsága	280
16.2. A nőgyógyászati onkológiában használt daganatellenes gyógyszerek	285
16.2.1. Platina-származékok	285
16.2.2. Alkiláló ágensek	287
16.2.3. Taxánok	289
16.2.4. Anthracyclinek	291
16.2.5. Topoizomeráz I-II inhibitorok	292
16.2.6. Vinca-alkaloidok	293
16.2.7. Antimetabolitok	294
16.2.8. Antitumorális hatású antibiotikumok	296
16.2.9. Epidermalis növekedési faktor-gátlók	297
17. A NŐGYÓGYÁSZATI DAGANATOK SUGÁRKEZELÉSÉNEK ALAPVONALAI	299
17.1. Frakcionálás	299
17.2. A sugárkezelés hatása az ép szövetekre	300
17.3. Sugárkezelési eljárások	300
17.3.1. A méhnyakrák pre- és posztoperatív sugárkezelése	302
17.3.2. A méhtestrák kombinált sugárkezelése	304
17.3.3. A petefészekrák adjuváns és palliatív sugárkezelése	305
17.3.4. A vulva daganatainak sugárkezelése	305
17.3.5. A hüvelyfali rák sugárkezelése	306